

ZIŅOJUMS

par notekūdeņu attīrīšanas iekārtu (NAI) darbības efektivitātes valsts testēšanas rezultātiem 2023.gadā

Vides kvalitātes uzlabošanai viens no prioritārajiem virzieniem, kurš noteikts Valsts vides dienesta (VVD) darbības stratēģijā 2021.-2023.gadam, ir panākt notekūdeņu atbilstošu attīrīšanu pirms novadīšanas vidē. Šī mērķa sasniegšanai VVD 2023.gada darba plānā izvirzīts uzdevums: 1.3.1. *Īstenot uz riska analīzi balstītu notekūdeņu valsts testēšanas programmu augsta riska iekārtās un iekārtās, kas novada notekūdeņus riska ūdens objektos.*

Valsts testēšana ir viens no VVD kontroles rīkiem efektīvākai notekūdeņu attīrīšanas iekārtu uzraudzībai.

[1] Valsts testēšanas norise

VVD 2023. gada martā-aprīlī **nodrošināja 48 notekūdeņu attīrīšanas iekārtu (NAI) darbības efektivitātes valsts testēšanu.**

NAI, kuros paredzēts veikt paraugu ņemšanu un testēšanu, identificēšanā tika izvirzīti šādi kritēriji:

- problemātisko NAI sarakstā iekļautajās NAI, kuras plānots svītrot no saraksta, ar mērķi pārliecināties, ka tehnoloģiskais režīms šajās NAI ir atjaunots (vienlaikus atgādinājums, ka objekta svītrošanu no saraksta cita starpā jāapliecina ar Valsts testēšanas (VT) rezultātiem);
- NAI, kurās VT ietvaros notekūdeņu paraugos tika konstatēti robežvērtību (RV) pārsniegumi, netiek sasniegta attīrīšanas pakāpe, bet operatora veiktais monitorings to neuzrādīja;
- objektos, kuri iepriekš tika svītroti no problēmNAI saraksta, ar mērķi uzraudzīt situāciju;
- problēmNAI sarakstā iekļautās NAI, kurās veicama pastiprināta uzraudzība;
- citos objektos, kuri uzskatāmi par prioritāriem, piemēram, kuri novada notekūdeņus riska ūdensobjektos vai NAI, kurās ir pamatotas šaubas par operatoru sniegto testēšanas rezultātu patiesumu, objektos, kuros ir jāpārlicinās par uzdoto rīkojumu izpildi u.tml.

Visos reģionos prioritāri tika vērtēti problemātisko NAI sarakstā iekļautie objekti, tie objekti, kuri iepriekš tika svītroti no saraksta, kā arī objekti, kur iepriekšējā valsts testēšanā tika konstatēti pārsniegumi. Vienlaikus VT tika veikta arī citās NAI, kur bija saskatāmi riski, piemēram, NAI attīrītie notekūdeņi ieplūst riska ūdensobjektā (Balvu pansionāta NAI, Mālpupes ciema NAI, u.c.), iepriekš tika saņemtas sūdzības par NAI darbību (Valsts sociālās aprūpes centrs "Zemgale" NAI, SIA LATMALT NAI, SIA "Dobeles ūdens" NAI, Līgatnes pilsētas NAI), veikta NAI pārbūve (Saukas ciema NAI, Sutru ciema NAI, Gaigalavas ciema NAI).

96 notekūdeņu paraugu ņemšanu 48 NAI veica Valsts vides dienesta inspektori, kuri ieguvuši vides paraugu ņemšanas speciālista sertifikātus, savukārt paraugu testēšanu veica Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūta „BIOR” laboratorija (LATAK-T-012) saskaņā ar noslēgto līgumu.

Lai nodrošinātu reprezentatīva parauga iegūšanu, tika ievēroti parauga ņemšanas etapi (plānošana, rīcība, dokumentēšana). Paraugu ņemšanu nodrošināja 2 inspektoru grupa, kas veica sagatavošanās darbības paraugu ņemšanai (situācijas apzināšana, trauku sagatavošana un marķēšana, protokolu daļēja noformēšana ofisā). Inspektoru rīcībā bija materiāli tehniskā bāze - iegādāti trauki paraugu uzglabāšanai/transportēšanai, aukstumkastes, trauki ar teleskopiskiem kātiem paraugu ņemšanai.

Atbilstoši iepriekš izstrādātajam grafikam (skat. Ziņojuma pielikumā) tika paredzēts ņemt 96 notekūdeņu paraugus, tomēr 1 NAI nebija iespējams paņemt paraugu NAI ieplūdē (SIA “Vajars” NAI Saldus novada Zirņu pagastā).

Paraugu testēšana tika veikta sekojošiem parametriem – bioloģiskā skābekļa patēriņš (BSP₅), ķīmiskā skābekļa patēriņš (KSP), kopējais slāpeklis (Nkop), kopējais fosfors (Pkop), suspendētās vielas (SV). Lai izvērtētu notekūdeņu attīrīšanas efektivitāti, notekūdeņu paraugi tika ņemti gan iekārtu ieplūdē, gan izplūdē. Pēc testēšanas rezultātu saņemšanas, tika veikta datu apkopošana (skat. Ziņojuma pielikumā MS Excel tabulu) un izvērtēšana pēc šādiem kritērijiem:

- Situācijas (VT ietvaros iegūto testēšanas rezultātu) vispārīgs izvērtējums (piesārņojošo vielu koncentrāciju pārsniegumi, notekūdeņu attīrīšanas efektivitātes nodrošināšana);
- Situācijas izvērtējums problemātisko NAI sarakstā iekļautajās iekārtās;
- Situācijas izvērtējums NAI, kuras tika svītrotas no saraksta, tādējādi pārliecinoties, vai tiešām iepriekš konstatētās neatbilstības ir novērstas;
- Situācijas izvērtējums NAI, kuras nav iekļauta problēmNAI sarakstā;
- VT rezultātu salīdzināšana ar operatora veiktajiem testēšanas rezultātiem, tādējādi iegūstot informāciju par operatora veiktā monitoringa ticamību, vienlaikus akcentējot uzmanību NAI, kurās iepriekš tika konstatēti RV pārsniegumi, bet operatora veiktais monitoringa to neuzrādīja;
- Riska ūdensobjektos novadāmo notekūdeņu kvalitāte.

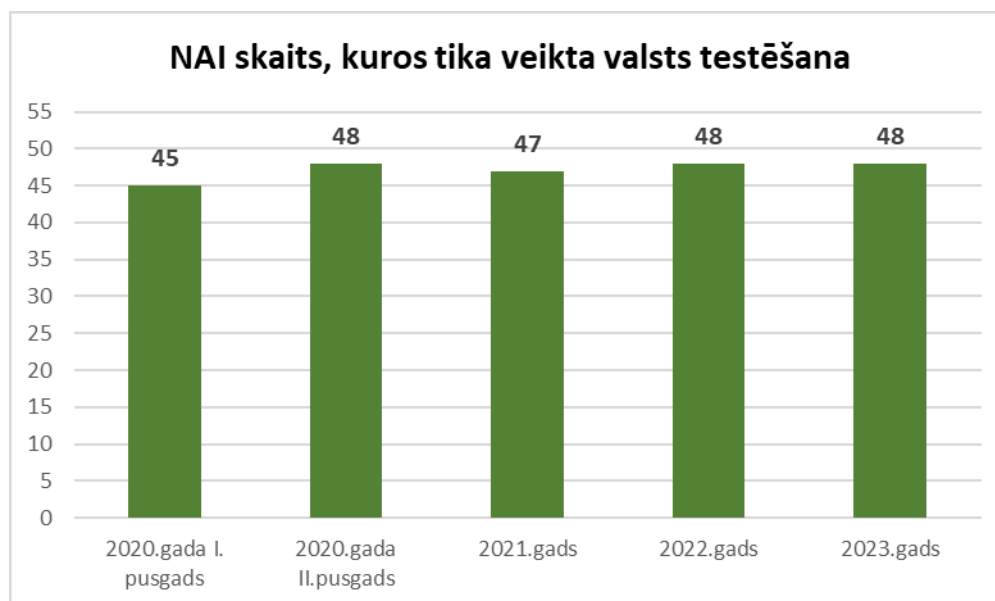
Tika vērtētas arī VVD veiktās rīcības, konstatējot neatbilstības objektos.

[2]Valsts testēšanas gaitā iegūto rezultātu izvērtējums

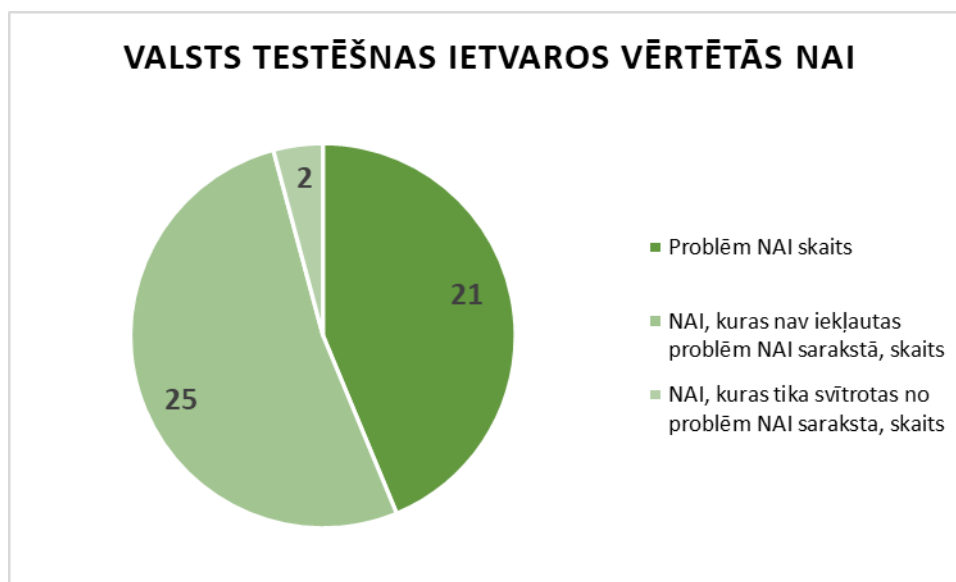
2.1. Situācijas vispārīgs izvērtējums

VT aktivitātes NAI regulāri tiek veiktas kopš 2020.gada. Ik gadu reģionālo vides pārvalžu izvirzītajos objektos tiek vērtēta notekūdeņu attīrīšanas atbilstība normatīvo aktu prasībām pirms novadīšanas vidē. Aptverto iekārtu skaits visus gadus ir bijis līdzīgs, kas izrietēja no finanšu līdzekļu apjoma (skat. 2.1.1.att.).

2.1.1. attēls

2023.gadā objektu, kuri iekļauti vai iepriekš bija iekļauti problemātisko NAI sarakstā (21 objekti), īpatsvars no kopējā objektu, kuros tika nodrošināts monitoringa valsts testēšanas ietvaros, skaita (48 objekti), ir 44% (skat.2.1.2.att.).

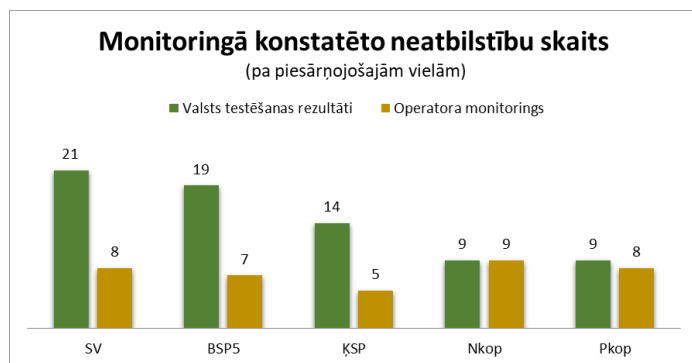
VT ietvaros iegūtie rezultāti tika salīdzināti ar iekārtu darbībām izsniegtajās piesārņojošo darbību atļaujās (Atļaujās) noteiktajām piesārņojošo vielu robežvērtībām NAI izplūdē, kā arī Atļaujā limitētajiem piesārņojuma samazinājuma procentiem. Šie dati ir arī VVD darba plāna izpildes rezultatīvais rādītājs.

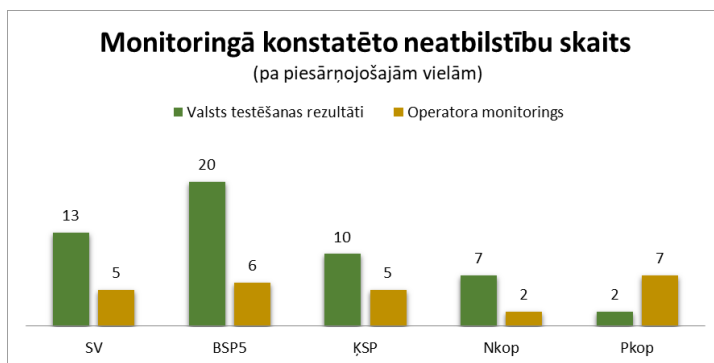
Datu izvērtēšanā par neatbilstību netika uzskatīts robežvērtības pārsniegums līdz 5 mg/l vienai piesārņojošai vielai, vai attīrīšanas efektivitātes nesasniegšana, ja piesārņojošo vielu koncentrācija jau ieplūdē ir ļoti zema, vai arī nebūtiska attīrīšanas efektivitātes nenodrošināšana vienai piesārņojošai vielai. 29 iekārtās jeb 60 % gadījumu VVD kontrolmērījumi uzrādīja notekūdeņu attīrīšanas rādītāju atbilstību Atļaujās noteiktajiem parametriem (skat.2.1.3.att.), kas ir tāds pats rezultāts kā iepriekšējā pārskata periodā.

Joprojām saglabājas iepriekšējās (2020.-2022.gadi) VT konstatētā tendence, ka VT ietvaros biežāk, salīdzinot ar operatora veikto monitoringu, tika konstatēti piesārņojošo vielu RV pārsniegumi vai neatbilstoša notekūdeņu attīrīšana. Īpaši atšķirība ir vērojama suspendēto vielu, BSP₅ un ŪSP rādītājos, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu neatbilstību skaits Nkop ir diezgan liels, savukārt Pkop rezultāti ir sliktāki tieši operatoru norādītajos rezultātos, kas iespējams ir saistīts ar to, ka VT laikā visā Latvijas teritorijā bija netipiski augsts gruntsūdeņu līmenis (skat. 2.1.4. un 2.1.5.att.).

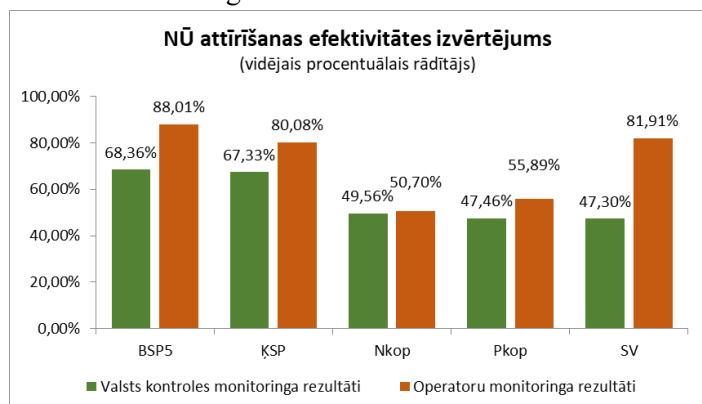
2.1.4. attēls. 2022. gadā veiktie valsts testēšanas rezultāti

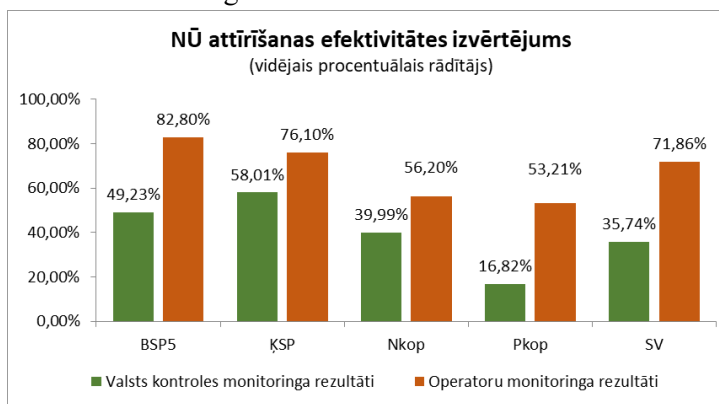
2.1.5. attēls. 2023. gadā veiktie valsts testēšanas rezultāti

2.1.6. attēls. 2022.gadā veiktie valsts testēšanas rezultāti

2.1.7. attēls. 2023.gadā veiktie valsts testēšanas rezultāti

Notekūdeņu attīrīšanas efektivitātes datu izvērtējums liecina, ka visneefektīvāk tiek nodrošināta Pkop. Pēc valsts testēšanas rezultātiem efektivitāte ir tikai 16% (8 NAI ieplūdē Pkop koncentrācija ir zemāka nekā izplūdē). Tāpat Nkop un SV efektivitātes rādītāji zem 40%. Arī BSP₅ attīrīšanas efektivitātes rādītājs vidēji ir tikai nepilni 50%.

Visiem vērtētajiem rādītājiem VT ietvaros iegūtie rezultāti par NŪ attīrīšanas efektivitāti ir sliktāki nekā operatoru pašmonitoringa dati. Ja iepriekšējā periodā varēja minēt to, ka efektivitāte ir uzlabojusies, tad 2023.gada rādītāji ir kritušies. Iespējams tas ir saistīts ar augsto gruntsūdeņu līmeni un paraugu ņemšanu palu laikā (skat.2.1.6. un 2.1.7. att.).

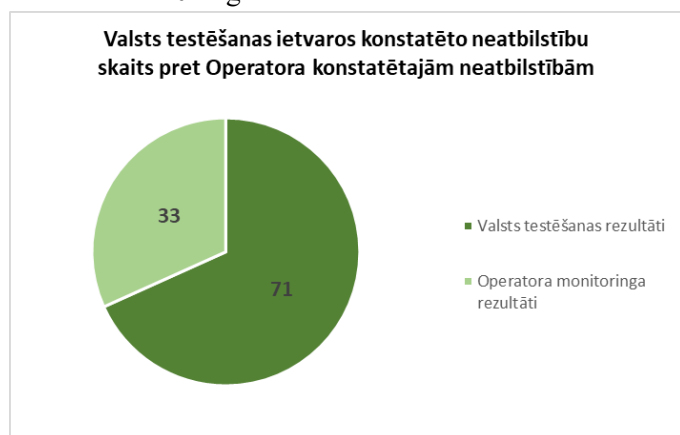
2.2. Operatora veiktā monitoringa ticamības izvērtējums

Atļaujās tiek iekļauta prasība veikt NAI darbības monitoringu, regulāri testējot paraugus ieplūdē un izplūdē, nosakot tajos dažādus ingredientus. Monitoringu jāveic akreditētā laboratorijā ar akreditētām metodēm. VT

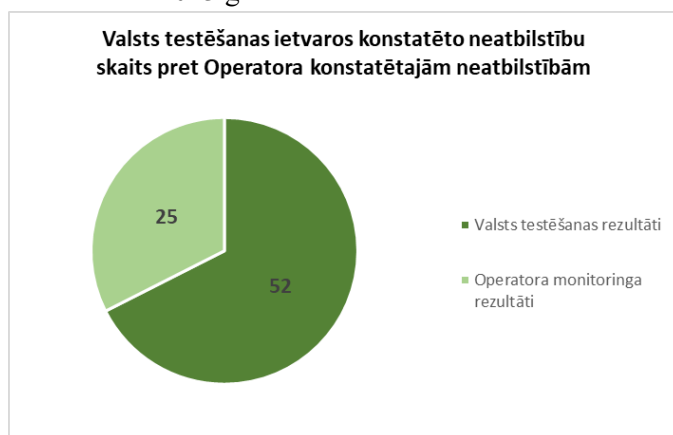
un operatoru pašmonitoringa testēšanas rezultāti, līdzīgi kā iepriekšējos gados, atšķiras, tāpēc tika veikta iegūto rezultātu atkārtota analīze. Veicot datu analīzi, rezultāti tika vērtēti no dažādiem aspektiem:

- tika noteikts VT ietvaros konstatēto neatbilstību (konstatēti piesārņojošo vielu RV pārsniegumi, vai nav nodrošināta atbilstoša attīrīšana) skaits, un attiecīgi šajos pašos objektos tika vērtēti operatora veiktā monitoringa dati. Iegūtais rezultāts liecina, ka operatora veiktā monitoringa ietvaros konstatēto neatbilstību īpatsvars šogad ir 11% no visiem testējamajiem rādītājiem (25 gadījumi no 229 paraugiem), bet VT – 21% (52 gadījums no 240 paraugiem), kas joprojām ir 2 reizes vairāk nekā operatoru veiktajā monitoringā (2020.gada I pusgadā 13%, II pusgadā 23%, 2021.gadā 38%, 2022.gadā 30%) no VT ietvaros konstatētajām neatbilstībām, taču kopumā veido pozitīvu tendenci salīdzinot ar iepriekš veiktajiem mērījumiem. Vienlaikus jāsecina, ka
- VT ir efektīvs rīks, lai identificētu NAI darbības neatbilstības;
- RVP arvien precīzāk piemēro atlasē kritēriju, nosakot objektus VT.

2.2.1. attēls. 2022.gadā veiktie valsts testēšanas rezultāti

2.2.2. attēls. 2023.gadā veiktie valsts testēšanas rezultāti

- 2023.gada valsts testēšanas rezultāti 8 gadījumos (skat. tabulu 2.2.1) uzrādīja RV pārsniegumus iekārtās, kurās operatora monitoringa to neuzrādīja. (skat.2.2.3.att.).

2.2.3. attēls

Tabula 2.2.1. Monitoringa datu izvērtējums NAI, kurās 2022.gadā notekūdeņu paraugos tika konstatēti RV pārsniegumi, bet operatora monitoringa to neapliecināja

NAI nosaukums	2023. gadā VT rezultātos konstatēti pārsniegumi (RV) (Jā/Nē)	2023. gadā Operatora monitorings apliecina valsts testēšanas rezultātus (konstatēti RV pārsniegumi) (Jā/Nē)	Secinājumi
Latgales RVP			
Biržu ciema NAI	Nē	Jā	<p>Izvērtējot 2023. gada Valsts testēšanas pārskatu rezultātus, secināms, ka netipiskie laikapstākļi (augstais ūdens līmenis virszemes ūdensobjektos, plaši applūdušās teritorijas) ietekmēja gan NAI ienākušo notekūdeņu sastāvu, gan NAI darbību kopumā. NAI ieplūdē piesārņojošo vielu rādītāji neatbilst tipisku sadzīves notekūdeņu raksturojošiem parametriem.</p> <p>Notekūdeņu izplūdē Atļaujā noteiktie piesārņojošo vielu rādītāji nav pārsniegti, taču minētie rādītāji neraksturo faktisko NAI darbību.</p> <p>Izvērtējot 2023. gada Operatora testēšanas pārskatu rezultātus, secināms, ka NAI nenodrošina Atļaujai atbilstošu notekūdeņu attīrīšanu, kā arī secināms, ka piesārņojošo vielu rādītāji izplūdes vietā ir augstāki nekā ieplūdē, kas liecina par to, ka biodīķi rada notekūdeņu sekundāru piesārņojumu.</p> <p>Pārbaudes laikā tika konstatētas būtiskas neatbilstības notekūdeņu apsaimniekošanā un NAI tehnoloģiskā režīma neievērošana, līdz ar to tika sagatavots un izdots lēmums par veicamām rīcībām neatbilstību novēršanai.</p>
Krāslavas NAI	Jā	Nē	<p>Izvērtējot valsts kontroles ietvaros veiktās notekūdeņu testēšanas rezultātus, secināms, ka NAI izplūdē BSP₅, SV un Pkop koncentrācijas pārsniedza Atļaujas noteiktos limitus, kā arī NAI nenodrošina suspendēto vielu, kopējā fosfora un ŪSP atbilstošu samazinājumu (procentos).</p> <p>2023. gada martā Operatora veiktā monitoringa rezultāti neliecina par neatīrīto notekūdeņu novadīšanu vidē. Tomēr, NAI nenodrošināja kopējā fosfora atbilstošu samazinājumu (procentos).</p> <p>Krāslavas NAI ar projektēto jaudu 2100 m³/dnn, tādējādi minēto objektu var raksturot, kā objektu ar ievērojamo ietekmi uz vidi (n/ū tiek novadīti</p>

			Daugavā) Ņemot vērā augstāk minēto, Operatoram tika sagatavots un izdots lēmums par veicamām rīcībām neatbilstību novēršanai.
Vārkavas ciema NAI	Jā	Nē	Izvērtējot valsts kontroles ietvaros veiktās notekūdeņu testēšanas rezultātus, secināms, ka NAI izplūdē BSP ₅ un suspendēto vielu koncentrācijas pārsniedza Atļaujas noteiktos limitus. Notekūdeņi izplūdes vieta (novadīšanas caurule) bija zem ūdens, jo Odzenes upē bija ļoti augsts ūdens līmenis. Attīrīto notekūdeņu paraugs tika paņemts pēdējā kanalizācijas akā pirms notekūdeņu novadīšanas Odzenes upē. Savukārt 2022. gada oktobrī Operatora veiktā monitoringa rezultāti neliecina par neattīrīto notekūdeņu novadīšanu vidē. NAI aerotenkos aktīvo dūņu nebija, NAI darbojas mehāniskajā režīmā, NAI aerotens ir fiziski novecojuši, biodiķi nav tīrīti. Sagatavots un izdots lēmums par veicamām rīcībām neatbilstību novēršanai.
Balvu pansionāta NAI	Jā	Nē	Valsts testēšanā konstatēti BSP ₅ , ŪSP, Nkop, Pkop un SV rādītāju RV pārsniegumi. Valsts testēšanas rezultāti atšķiras no operatora veiktā monitoringa, kurā neatbilstības netika konstatētas. Veicama atkārtota valsts testēšana. 2020.,2021.,2022.,2023. gadā izdoti lēmumi par veicamām rīcībām. Nepieciešama turpmākā NAI uzraudzība. Sniegti norādījumi par notekūdeņu attīrīšanas efektivitātes uzlabošanu un NAI tehnoloģiskā režīma ievērošanu.
Vidzemes RVP			
Rankas ciema NAI	Jā	Jā	Valsts testēšanā konstatēti BSP ₅ , ŪSP, Nkop, Pkop un SV rādītāju RV pārsniegumi, savukārt Operatora testēšanā konstatēti BSP ₅ un ŪSP rādītāju RV pārsniegumi. Veicama atkārtota valsts testēšana.
Gulbenes sociālā dienesta NAI	Jā	Jā	Valsts testēšanā konstatēti BSP ₅ , ŪSP, Nkop, Pkop un SV rādītāju RV pārsniegumi, turklāt izplūdē BSP ₅ koncentrācija ir augstākā nekā iepildē. Neattīrīti notekūdeņi novadīti no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām Dzirnavu diķī, Dīķa ielā 1, Gulbenē. Operatora testēšanā konstatēti tikai SV pārsniegumi.
Līgatnes NAI	Jā	Nē	Valsts testēšanā konstatēti BSP ₅ , ŪSP, Pkop un SV rādītāju RV pārsniegumi. Rezultāti atšķiras no Operatora veiktā monitoringa, kurā neatbilstības netika konstatētas. Sniegti norādījumi par notekūdeņu

			attīrīšanas efektivitātes uzlabošanu un NAI tehnoloģiskā režīma ievērošanu.
Trikātas ciema NAI	Jā	Jā	Valsts testēšanas rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus. Konstatēts BSP ₅ robežvērtības nebūtisks pārsniegums. Izdots Lēmums par veicamajām rīcībām un uzsākts administratīvā pārkāpuma process.
Zemgales RVP			
Nākotnes ciema NAI „Nākotne”	Jā	Jā	Valsts testēšanā konstatēti BSP ₅ , ŪSP un SV rādītāju RV pārsniegumi, savukārt Operatora testēšanā konstatēti BSP ₅ un ŪSP rādītāju RV pārsniegumi. Veicama atkārtota valsts testēšana. Pārbaudes laikā konstatētās neatbilstības ir būtiskas, taču atkārtots lēmums par veicamām rīcībām neatbilstību novēršanai netiks izdots, bet tiks veikta minētā lēmuma piespiedu izpildes procedūra.
Līvberzes NAI	Jā	Jā	Veicot tematisko pārbaudi par Līvberzes NAI „Baloži” sadzīves notekūdeņu attīrīšanas darbības efektivitāti, paņemot kontroles paraugus, pārbaudes laikā tika konstatēts, ka piesārņojošo vielu BSP ₅ koncentrācijas izplūdē pārsniedz RV, taču testēšanas pārskatu rezultāti, nav viennozīmīgi vērtējami, jo notekūdeņu piesārņojošo vielu paraugu ņemšanas laikā, NAI izplūdes vieta ir applūdusi. Operatora testēšanā konstatēti tikai SV pārsniegumi.
Valsts sociālās aprūpes centrs "Zemgale"	Jā	Jā	Veicot tematisko pārbaudi par valsts sociālās aprūpes centra "Zemgale" NAI „Ziedkalne” sadzīves notekūdeņu attīrīšanas darbības efektivitāti, paņemot kontroles paraugus, pārbaudes laikā tika konstatēts, ka piesārņojošo vielu BSP ₅ , Nkop un Pkop koncentrācijas izplūdē pārsniedz RV, taču konstatētie pārsniegumi nav būtiski. Savukārt Operatora testēšanā konstatēti BSP ₅ , Pkop un SV pārsniegumi.
Lielrīgas RVP			
SIA "Entalpija 2" Turaidas ciema NAI	Jā	Nē	Veicot tematisko pārbaudi par sadzīves notekūdeņu attīrīšanas darbības efektivitāti, paņemot kontroles paraugus, pārbaudes laikā tika konstatēts, ka piesārņojošo vielu BSP ₅ un SV koncentrācijas izplūdē pārsniedz RV.
Ogres novada pašvaldības aģentūra "Ogres komunikācijas"	Jā	Nē	Veicot tematisko pārbaudi par sadzīves notekūdeņu attīrīšanas darbības efektivitāti, paņemot kontroles paraugus, pārbaudes laikā tika konstatēts, ka piesārņojošo vielu BSP ₅ , ŪSP un SV koncentrācijas izplūdē pārsniedz RV. Neattīrīti notekūdeņi novadīti no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām vidē.

Kurzemes RVP

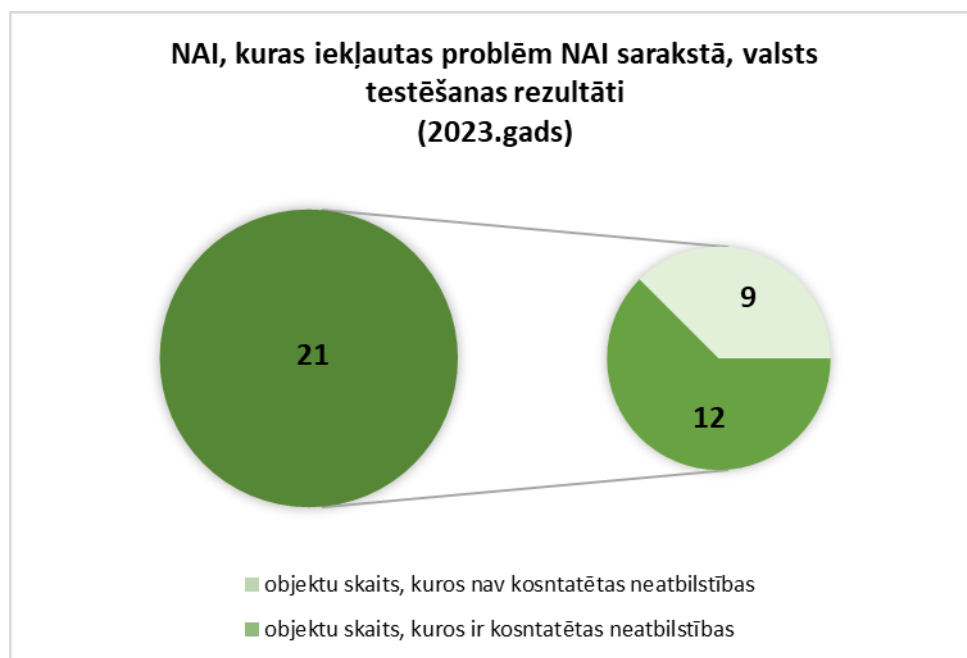
SIA "NS Estate"	Jā	Jā	Notekūdeņi NAI netiek normatīvi attīrīti - BSP ₅ , ŪSP, Nkop un SV koncentrācijas izplūdē vairākkārtēji pārsniedz atļaujā limitētās koncentrācijas. Nepietiekoši attīrītu notekūdeņu novadīšana apkārtējā vidē, rada draudus virszemes ūdeņu kvalitātei.
SIA "Kuldīgas maizes ceptuve"	Jā	Nē	Valsts testēšanā konstatēti būtiski BSP ₅ , ŪSP un SV rādītāju RV pārsniegumi.
SIA "Kuldīgas ūdens" Gudnieku NAI	Jā	Nē	Notekūdeņi NAI netiek normatīvi attīrīti - BSP ₅ koncentrācija izplūdē par 150 mg/l pārsniedz atļaujā limitēto koncentrāciju, ŪSP koncentrācija izplūdē par 200 mg/l pārsniedz atļaujā limitēto koncentrāciju, suspendēto vielu koncentrācija izplūdē par 133 mg/l pārsniedz atļaujā limitēto koncentrāciju. Suspendēto vielu koncentrācija ieplūdē ir mazāka nekā izplūdē. Attīrīšanas iekārtas nenodrošina pietiekamus samazinājuma procentus BSP ₅ ; ŪSP un suspendētajām vielām. Nostādinātāja virspusē aptuveni 15 centimetri biezā slānī notekūdens dzidrs, dziļāk nostādinātāja tvertne pilna ar dūņām. Nepietiekoši attīrītu notekūdeņu novadīšana apkārtējā vidē rada draudus virszemes ūdeņu kvalitātei.

2.3. Monitoringa datu izvērtējums problemātisko NAI sarakstā iekļautajās NAI

2023.gadā VT tika nodrošināta 21 problēmNAI no 48 NAI, kuras iekļautas VVD izveidotajā problēmNAI sarakstā. Šogad veiktās valsts testēšanas rezultāti uzrāda, ka neatbilstības ir konstatētas 12 iekārtu darbībā (57%), bet 9 iekārtu darbība (43%) nodrošināja efektīvu notekūdeņu attīrīšanu (skat. 2.3.1. attēlu un Tabulu 2.3.1.). Salīdzinājumā ar pagājušo gadu situācija ir pasliktinājusies – palielinājies to NAI skaits, kurās ir konstatēti RV pārsniegumi. To varētu skaidrot ar augsto gruntsūdens līmeni un augstajiem palu ūdeņiem šajā sezonā.

Lai svītrotu NAI no problēmNAI saraksta tiek veikta iekārtu pastiprināta uzraudzība, proti, tiek veiktas NAI uzraudzības pārbaudes, vērtēti operatora veiktie notekūdeņu monitoringa rezultāti un VT rezultāti. Gadījumā, ja operatora veikti pasākumi NAI darbības uzlabošanai un notekūdeņu testēšanas rezultāti uzrāda, ka NAI nodrošina notekūdeņu atbilstošu attīrīšanu un stabilu darbību, tiek veikta VT NAI un tiek lemts par NAI svītrošanu no problēmNAI saraksta. VT rezultāti apliecināja, ka 4 NAI ir svītrojamas no problēmNAI saraksta. Valsts testēšana un iekārtu darbības pastiprināta uzraudzība, izvērtējot neatbilstību rašanās cēloņus un meklējot risinājumus, ir sniegusi situācijas uzlabojumus – iepriekšējās testēšanas rezultātā no problēmNAI saraksta tika svītroti 5 objekti. 12 NAI situācija tiks uzraudzīta arī turpmāk, veicot atkārtotu testēšanu un sekojot uzdoto norādījumu izpildei (Balvu pansionāta NAI, Žīguru ciema NAI, Rankas ciema NAI, Lizuma ciema NAI, PKS "Straupe" NAI, Līgatnes NAI, Trikātas NAI, Nākotnes ciema NAI "Nākotne", SIA "Vajars" NAI, Kazdangas ciema NAI, Vandzenes pagasta komunālās saimniecības kooperatīvā sabiedrība „Centrs” Vandzenes ciema NAI, SIA "Entalpija 2" Turaidas ciema NAI).

2.3.1. attēls

Tabula 2.3.1. Problemātisko NAI sarakstā iekļauto objektu valsts testēšanas rezultātu izvērtējums

NAI nosaukums un jauda (m ³ /dnn)	VT rezultātos konstatēti pārsniegumi (RV vai attīrīšanas pakāpes) (Jā/Nē)	Konstatējumi	Veiktās un plānotās rīcības NAI darbības efektivitātes nodrošināšanai
Latgales RVP			
Sutru ciema NAI ar kopējo jaudu 30 m ³ /dnn	Jā	Sutru ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtās tika novadīti notekūdeņi ar netipiski augstu piesārņojošo vielu koncentrāciju, kas var negatīvi ietekmēt aktīvo dūņu darbību un NAI darbību kopumā. Operatoram jānodrošina vienmērīgu notekūdeņu padevi uz NAI un NAI ekspluatācija jāveic atbilstoši NAI ekspluatācijas noteikumu prasībām tā, lai sasniegtu maksimāli iespējamo attīrīšanas efektivitāti. NAI izplūdē BSP ₅ koncentrācija nedaudz pārsniedza Atļaujas noteikto limitu. Tomēr, ņemot vērā, ka notekūdeņi pēc bioloģiskās attīrīšanās tālāk nonāca tikai biodīķī, nepietiekami attīrītu notekūdeņu izplūde vidē pārbaudes brīdī netika konstatēta.	Ņemot vērā notekūdeņu testēšanas rezultātus un NAI darbību kopumā, Sutru NAI ir svītrojami no problēmNAI saraksta. Ziņojumā par pārbaudes rezultātiem sniegti norādījumi par NAI darbības efektivitāti. Lai kontrolētu Sutru NAI darbību, VT jāturpina arī nākamajā gadā.
Balvu pansionāta NAI ar pieteikto jaudu 42,74 m ³ /dnn	Jā	Valsts testēšanā konstatēti BSP ₅ , KSP, Nkop, Pkop un SV rādītāju pārsniegumi. Valsts testēšanas rezultāti atšķiras no operatora veiktā monitoringa, kurā neatbilstības netika konstatētas. Veicama atkārtota valsts testēšana.	2020.,2021.,2022. gadā izdoti lēmumi par veicamām rīcībām. Nepieciešama turpmākā NAI uzraudzība. Sniegti norādījumi par notekūdeņu attīrīšanas efektivitātes uzlabošanu un NAI tehnoloģiskā režīma ievērošanu. 2023. gadā izdots lēmums Nr.123-17/2023 par veicamām rīcībām neatbilstību novēršanai, kurā uzdots veikt pastiprinātu monitoringu NAI ieplūdē un izplūdē (1x mēnesī), kā arī NAI ienākošo notekūdeņu uzskaiti uzstādīt notekūdeņu plūsmas mērītāju. Uzdots veikt pastiprinātu monitoringu (ieplūde/izplūde 1/mēnesī)

Žīguru ciema NAI, ar pieteikto jaudu 16,71 m ³ /dnn	Nē	Izvērtējot 2023. gada valsts un Operatora testēšanas pārskatu rezultātus, secināms, ka netipiskie laikapstākļi (augstais ūdens līmenis virszemes ūdensobjektos, plaši applūdušās teritorijas) ietekmēja gan NAI ienākušo notekūdeņu sastāvu, gan NAI darbību kopumā. NAI ieplūdē piesārņojošo vielu rādītāji neatbilst tipisku sadzīves notekūdeņu raksturojošiem parametriem, tāpēc piesārņojošām vielām netika nodrošināti Atļaujā noteiktie samazinājuma procenti.	Iekļaut nākamajā VT. Jāparedz biežāks monitorings, lēmums par veicamajām rīcībām.
Vidzemes RVP			
Rankas ciema NAI, atļaujā pieteiktā jauda 257 m ³ /dnn	Jā	Valsts testēšanā konstatēti BSP ₅ , ŪSP, Nkop, Pkop un SV rādītāju RV pārsniegumi, savukārt Operatora testēšanā konstatēti BSP ₅ un ŪSP rādītāju RV pārsniegumi. Veicama atkārtota valsts testēšana.	19.06.2023. uzsākts administratīvā pārkāpuma process par neatfīrītu ražošanas notekūdeņu un piena pārstrādes blakusproduktu novadīšanu vidē, jo pēc valsts testēšanas monitoringa tika saņemtas sūdzības par ražošanas notekūdeņu un blakusproduktu izliešanu vidē. Tiks veikta atkārtota uzraudzība, ņemti notekūdeņu paraugi un tiks izdots lēmums par veicamajām rīcībām. Sarakstā obligāti atstājamas NAI.
Lizuma ciema NAI, projektētā jauda 155 m ³ /dnn	Nē	Valsts testēšanas rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus.	Veicama atkārtota valsts testēšana. Sniegti norādījumi par NAI tehnoloģiskā režīma ievērošanu. Norādīts nepieļaut B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas Nr. MA10IB0050 13.1.punkta 3.apakšpunkta C-2. tabulā noteikto piesārņojošo vielu maksimāli pieļaujamo koncentrāciju pārsniegumus notekūdeņu paraugos. Konstatējot pārsniegumus nekavējoties jāveic nepieciešamie pasākumi un jānodrošina atkārtota notekūdeņu laboratoriskā kontrole, lai izvērtētu veikto pasākumu efektivitāti. Atstājams sarakstā.
PKS "Straupe" NAI, atļaujā pieteiktā jauda 50	Nē	Valsts testēšanā konstatēti nebūtiski BSP ₅ pārsniegumi.	Veicama atkārtota valsts testēšana. Nepieciešama turpmākā NAI uzraudzība. Valsts testēšanā nebūtiski pārsniegts BSP ₅ , tiks

m ³ /dnn			organizēta pārbaude gada siltajā periodā, lai pārlicinātos par NAI darbības atbilstību. Atstājams sarakstā.
Limbažu pilsētas NAI, atļaujā pieteiktā jauda 2014 m ³ /dnn	Nē	Valsts testēšanas rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus, RV pārsniegumi netika konstatēti.	NAI ir svītrojama no problēmNAI saraksta. Nepieciešama turpmākā NAI uzraudzība.
Līgatnes NAI, projektētā jauda 100 m ³ /dnn	Jā	Valsts testēšanā konstatēti BSP ₅ , ĶSP, Pkop un SV rādītāju RV pārsniegumi. Rezultāti atšķiras no Operatora veiktā monitoringa, kurā neatbilstības netika konstatētas.	Sniegti norādījumi par notekūdeņu attīrīšanas efektivitātes uzlabošanu un NAI tehnoloģiskā režīma ievērošanu. 03.01.2022. Ir izdots Lēmums par veicamajām rīcībām neatbilstību novēršanai Nr. 222-43/2022. Atstājams sarakstā.
Trikātas NAI, jauda 100 m ³ /dnn	Jā	Gan Valsts, gan Operatora testēšanā konstatēti BSP ₅ RV pārsniegumi.	Veicama atkārtota valsts testēšana. Izdots Lēmums par veicamajām rīcībām un uzsākts administratīvā pārkāpuma process. Tiks veikta atkārtota notekūdeņu paraugu ņemšanu. Pēc rezultātu saņemšanas un izvērtēšanas, tiks lemts par lēmuma par veicamajām rīcībām izdošanu. Valsts testēšanas rezultāti uzrādīja BSP ₅ rādītāja pārsniegumu. NAI darbojas nestabili. Norādījumos Turpmākajā darbībā jānodrošina bioloģisko notekūdeņu attīrīšanas iekārtu BioDRY-S-100, atbilstošu darbību, regulāri sekojot līdz aktīvo dūņu daudzumam, lai tiktu nodrošināts atbilstošs notekūdeņu attīrīšanas process. Atstājams sarakstā.
Zemgales RVP			
Nākotnes ciema NAI "Nākotne" Projektētā jauda 600m ³ /dnn	Jā	Valsts testēšanā konstatēti BSP ₅ , ĶSP un SV rādītāju RV pārsniegumi, savukārt Operatora testēšanā konstatēti BSP ₅ un ĶSP rādītāju RV pārsniegumi. Veicama atkārtota valsts testēšana. Pārbaudes laikā konstatētās neatbilstības ir būtiskas, taču atkārtots lēmums par veicamām rīcībām neatbilstību novēršanai	<ul style="list-style-type: none"> • 09.06.2023. Izdots izpildrīkojums. • 10.11.2020. Lēmums par veicamām rīcībām neatbilstību novēršanai Nr. 193-6/2020 • Aktuāls 21.01.2021. Lēmums Nr. 193-6/2020 par grozījumiem Lēmumā Nr. 193-6/2020

		netiks izdots, bet tiks veikta minētā lēmuma piespiedu izpildes procedūra.	<ul style="list-style-type: none"> • Izdoti TN AP22TN0566 Sadzīves kanalizācijas tīklu un notekūdeņu bioloģisko attīrīšanas iekārtu izbūvei • Jāturpina uzraudzība • Atstāt sarakstā
Līvberzes NAI Projektētā jauda 300m ³ /dnn	Jā	Veicot tematisko pārbaudi par Līvberzes NAI „Baloži” sadzīves notekūdeņu attīrīšanas darbības efektivitāti, paņemot kontroles paraugus, pārbaudes laikā tika konstatēts, ka piesārņojošo vielu BSP ₅ koncentrācijas izplūdē pārsniedz RV, taču testēšanas pārskatu rezultāti, nav viennozīmīgi vērtējami, jo notekūdeņu piesārņojošo vielu paraugu ņemšanas laikā, NAI izplūdes vieta ir applūdusi. Operators informēja, ka tiek pievestas aktīvās dūņas uz objektu.	<ul style="list-style-type: none"> • 15.06.2023. lēmums par veicamām rīcībām neatbilstību novēršanai Nr. 226-18/2022 • 25.11.2022. izpildrīkojums • Norādījumi - <i>B atļaujas C sadaļas 13.6.3. apakšpunktu</i> – konstatējot notekūdeņu piesārņojošo vielu emisiju pārsniegumus un avārijas gadījumus nekavējoties ziņot Pārvaldei un saskaņā ar <i>13.6.4. apakšpunktu</i> – Notekūdeņu testēšanas rezultātu kopijas 30 dienu laikā pēc pārskatu saņemšanas no akreditētas laboratorijas iesniegt Pārvaldē. • Valsts testēšanas ietvaros konstatēts uzlabojums attīrīšanas iekārtu darbībā. Taču ņemot vērā, ka bija pārsniegumi BSP₅ (netika vērtēti kā būtiski), ir jāturpina uzraudzība - ārpus kārtas atkārtota testēšana. Jāņem vērā arī to, ka izplūdes vieta bija zem ūdens (laikapstākļu ietekme) • Atstāt sarakstā
Elejas NAI jauda 400 m ³ /dnn	Jā	Veicot tematisko pārbaudi par NAI „Beverīnas” sadzīves notekūdeņu attīrīšanas darbības efektivitāti, paņemot kontroles paraugus, pārbaudes laikā tika konstatēts, ka piesārņojošo vielu BSP ₅ koncentrācijas izplūdē pārsniedz RV, taču tas nav būtisks.	<ul style="list-style-type: none"> • Norādījumi – turpmāk, saskaņā ar <i>B atļaujas C sadaļas 13.6.3. apakšpunktu</i> – konstatējot notekūdeņu piesārņojošo vielu emisiju pārsniegumus un avārijas gadījumus, nekavējoties ziņot Pārvaldei un saskaņā ar <i>13.6.4. apakšpunktu</i> – Notekūdeņu testēšanas rezultātu kopijas 30 dienu laikā pēc pārskatu saņemšanas no akreditētas laboratorijas iesniegt Pārvaldē. • 15.06.2022. lēmums par veicamām rīcībām

			<p>neatbilstību novēršanai Nr. 226-19/2022</p> <ul style="list-style-type: none"> • 25.11.2022. izpildrīkojums • Valsts testēšanas ietvaros konstatēti uzlabojumi attīrīšanas iekārtu darbībā. Taču ņemot vērā, ka bija pārsniegumi BSP₅ (netika vērtēti kā būtiski), ir jāturpina uzraudzība - ārpus kārtas atkārtota testēšana • Atstāt sarakstā
Lielrīgas RVP			
SIA „Ceplīši” NAI ar projektēto jaudu 75 m ³ /dnn	Nē	Valsts testēšanas rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus, RV pārsniegumi netika konstatēti.	Iekārta svītrojama no problemātisko NAI saraksta. Valsts testēšanas un Operatora sniegtie analīžu rezultāti apliecina iekārtas atbilstošu darbību.
AS "Olaines ūdens un siltums" NAI ar projektēto jaudu 4471 m ³ /dnn	Nē	Valsts testēšanas rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus, RV pārsniegumi netika konstatēti.	Iekārta svītrojama no problemātisko NAI saraksta. Valsts testēšanas un Operatora sniegtie analīžu rezultāti no 2022. gada maija līdz pārbaudes brīdim apliecina iekārtas atbilstošu darbību.
SIA "Entalpija 2” Turaidas ciema NAI ar projektēto jaudu 4471 m ³ /dnn	Jā	Veicot tematisko pārbaudi par sadzīves notekūdeņu attīrīšanas darbības efektivitāti, ņemot kontroles paraugus, pārbaudes laikā tika konstatēts, ka piesārņojošo vielu BSP ₅ un SV koncentrācijas izplūdē pārsniedz RV. Piesārņojošo vielu emisiju pārsniegumi skaidrojami ar iekārtas neatbilstošu attīrīšanas jaudu. Iekārta ir novecojusi.	Operators 19.04.2023. Iesniedzis iesniegumu Dienesta tehnisko noteikumu saņemšanai jaunu NAI būvniecībai.
Kurzemes RVP			
SIA “Vajars” ar projektēto jaudu 100 m ³ /dnn	Nē	Pārbaudes laikā nerodas pārliecība un nav gūti pierādījumi, ka ražošanas un sadzīves notekūdeņi tiktu novadīti uz Operatora NAI.	Nepieciešama turpmākā NAI uzraudzība.
SIA “Priekules nami” Vībiņu ciema NAI ar projektēto jaudu 100 m ³ /dnn	Jā	Notekūdeņi NAI netiek normatīvi attīrīti - BSP ₅ koncentrācija izplūdē par 100 mg/l pārsniedz atļaujā limitēto koncentrāciju un ŪSP koncentrācija izplūdē par 105 mg/l pārsniedz atļaujā limitēto koncentrāciju.	Uzdots veikt NAI tīrīšanu, regulēšanu, pēc veiktajiem darbiem atkārtoti veikt n/ū paraugšanu. Tiek gatavots brīdinājums par piespiedu izpildi.
Kazdangas ciema NAI ar projektēto	Jā	Valsts testēšanā un Operatora veiktajā testēšanā konstatēti BSP ₅ RV pārsniegumi. 2020. un 2021. gadā izdoti lēmumi par	Piena pārstrādes uzņēmumā darbība ir apturēta, iekārtai ir jauns operators, kuram pārņemot lietas

jaudu 400 m ³ /dnn		veicamām rīcībām. Sniegti norādījumi par notekūdeņu attīrīšanas efektivitātes uzlabošanu un NAI tehnoloģiskā režīma ievērošanu. Nepieciešama turpmākā NAI uzraudzība. Izvērtējot notekūdeņu testēšanas pārskatus un to atbilstību atļaujas nosacījumiem, secināms, ka, vairs neieplūstot piena pārstrādes ražošanas notekūdeņiem, NAI darbība ir normalizējusies. Uz NAI novadītajos notekūdeņos BSP ₅ , ŪSP un suspendēto vielu koncentrācijas nepārsniedz Atļaujā noteiktās koncentrācijas. NAI tiek nodrošināta notekūdeņu attīrīšana atbilstoši normatīviem, izņemot BSP ₅ , kura koncentrācijai konstatēts pārsniegums par 37,5 mg/l.	no iepriekšējā, saistošs ir VVD lēmums par priekšattīrīšanas iekārtu izbūvi. Nepieciešama turpmākā NAI uzraudzība.
Vandzenes pagasta komunālās saimniecības kooperatīvā sabiedrība „Centrs” Vandzenes ciema NAI ar projektēto jaudu 200 m ³ /dnn	Nē	Veicot notekūdeņu paraugošanu tika konstatēts, ka NAI nepieciešams veikt tīrīšanu, jo notekūdeņu ieplūde ir pilna ar nosēdumiem, NAI teritorijā jūtama kanalizācijas smaka, savukārt izplūdes vieta ir aizaugusi.	Ir izdoti 2 lēmumi par rīcībām un par katra lēmuma nepildīšanu ir veikta piespiedu izpilde (1000 <i>euro</i> par katru lēmumu). Šo NAI uzraudzībā ir iesaistījusies arī Talsu novada pašvaldība un no savas puses pieprasījusi iesniegt pasākumu plānu, kā sakārtot NAI, pašvaldība arī no savas puses regulāri apsekos NAI. Nepieciešama turpmākā NAI uzraudzība.
SIA “Kuldīgas maizes ceptuve” ar projektēto jaudu 11 m ³ /dnn	Jā	Valsts testēšanā konstatēti būtiski BSP ₅ , ŪSP un SV rādītāju RV pārsniegumi.	Šobrīd uzņēmuma darbība ir apturēta. Pēc darbības atsākšanas veicama atkārtota valsts testēšana, iekārtai ir jauns operators un nepieciešams pārliecināties, ka arī turpmāk vidē tiek novadīti attīrīti notekūdeņi.
SIA “Kuldīgas ūdens” Gudenieku NAI ar projektēto jaudu 25 m ³ /dnn	Jā	Notekūdeņi NAI netiek normatīvi attīrīti - BSP ₅ koncentrācija izplūdē par 150 mg/l pārsniedz atļaujā limitēto koncentrāciju, ŪSP koncentrācija izplūdē par 200 mg/l pārsniedz atļaujā limitēto koncentrāciju, suspendēto vielu koncentrācija izplūdē par 133 mg/l pārsniedz atļaujā limitēto koncentrāciju. Suspendēto vielu koncentrācija ieplūdē ir mazāka nekā izplūdē. Attīrīšanas iekārtas nenodrošina pietiekamus samazinājuma procentus BSP ₅ ; ŪSP un suspendētajām vielām. Nostādīnātāja virspusē aptuveni 15 centimetri biezā slānī notekūdens dzidrs,	Uzdots veikt NAI tīrīšanu, regulēšanu, pēc veiktajiem darbiem atkārtoti veikt n/ū paraugošanu. Tiek gatavots brīdinājums par piespiedu izpildi.

		dziļāk nostādinātāja tvertne pilna ar dūņām. Nepietiekoši attīrītu notekūdeņu novadīšana apkārtējā vidē rada draudus virszemes ūdeņu kvalitātei.	
--	--	--	--

2.4. Monitoringa rezultātu izvērtējums problemātisko NAI sarakstā iekļautajās NAI, kuras iepriekš tika svītrotas no saraksta.

VT tika nodrošināta 2 NAI, kuras iepriekšējos gados tika svītrotas no problēmNAI saraksta. Gan Rudzātu ciema, gan Kūļciema NAI RV pārsniegumi netika konstatēti. Rudzātu ciema NAI, tas varētu būt skaidrojams ar netipiskiem laikapstākļiem (augstais ūdens līmenis virszemes ūdensobjektos, plaši applūdušās teritorijas). Tas ietekmēja gan NAI ienākušo notekūdeņu sastāvu, gan NAI darbību kopumā. NAI ieplūdē piesārņojošo vielu rādītāji neatbilst tipisku sadzīves notekūdeņu raksturojošiem parametriem (skat 2.4.1.tabulu).

Tabula 2.4.1. Problemātisko NAI, kuras 2022.gadā svītrotas no saraksta, valsts testēšanas monitoringa rezultātu izvērtējums

NAI nosaukums	VK rezultātos ir/nav konstatēti RV pārsniegumi (Jā/Nē)	Secinājumi
Rudzātu ciema NAI	Nē	Izvērtējot 2023. gada Valsts testēšanas pārskatu rezultātus, secināms, ka netipiskie laikapstākļi (augstais ūdens līmenis virszemes ūdensobjektos, plaši applūdušās teritorijas) ietekmēja gan NAI ienākušo notekūdeņu sastāvu, gan NAI darbību kopumā. NAI ieplūdē piesārņojošo vielu rādītāji neatbilst tipisku sadzīves notekūdeņu raksturojošiem parametriem. Notekūdeņu izplūdē Atļaujā noteiktie piesārņojošo vielu rādītāji nav pārsniegti. Izvērtējot 2022. gada Operatora testēšanas pārskatu rezultātus, secināms, ka NAI nodrošināja Atļaujai atbilstošu notekūdeņu attīrīšanu. Operatoram jāatjauno NAI darbība (aerācijas kamerā ievadot aktīvas dūņas), lai Rudzātu ciemā tiktu nodrošināta vides aizsardzības prasībām atbilstoša notekūdeņu attīrīšana. VT jāturpina arī nākamajā gadā.
SIA "Talsu ūdens" Kūļciema NAI	Nē	Kūļciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtas nodrošina piesārņojošo vielu izplūdē daudzumu atbilstoši atļaujas nosacījumiem. Vienīgi netiek nodrošināts suspendēto vielu procentuālais samazinājums atbilstoši atļaujas nosacījumiem (90%). Ieplūdē suspendētās vielas bija 10 mg/l, izplūdē 2 mg/l, līdz ar to procentuālais samazinājums ir 80%, tomēr atļaujā noteiktais suspendēto vielu daudzums izplūdē <35 mg/l tiek nodrošināts.

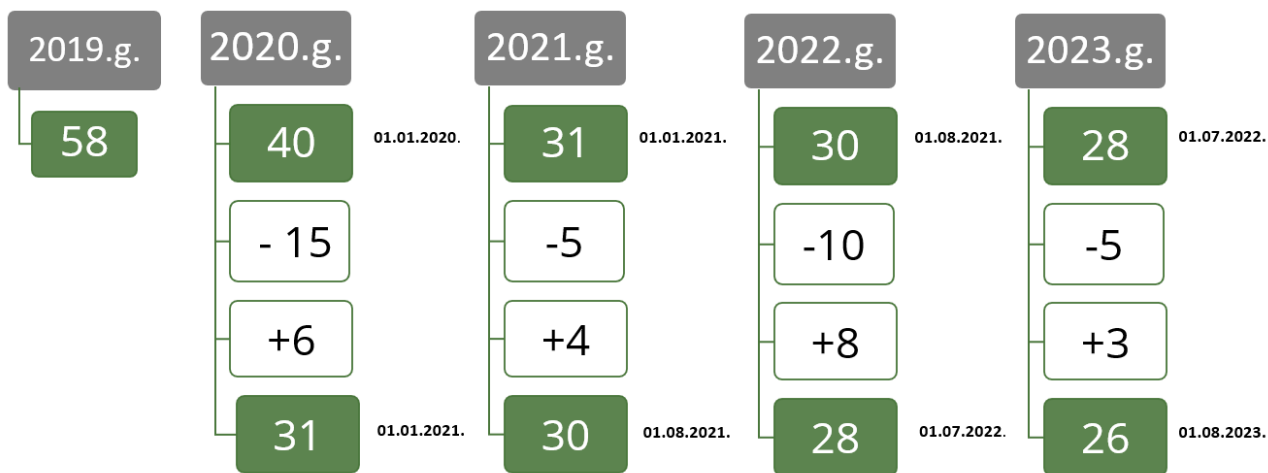
2.5. ProblēmNAI skaita dinamika 2019.-2023.gadā.

2019.gadā problēmNAI sarakstā bija iekļauti 58 NAI. Īstenojot valsts testēšanas programmu NAI ārpus kārtas kontrolei 5 posmus (2020.g.1.pusgads un 2.pusgads, 2021.g., 2022.g.), no problēmNAI saraksta tika svītroti 34 NAI.

No 2022. gada jūlija līdz 2023. gada 1.augustam no problēmNAI saraksta tika svītrotas 4 NAI: *Sutru ciema NAI*, *Limbažu pilsētas NAI*, *SIA „Ceplīši” NAI*, *AS “Olaines ūdens un siltums” NAI*. Darbības apturēšanas rezultātā no saraksta izslēgta *SIA “Mālpils piensaimnieks” NAI*.

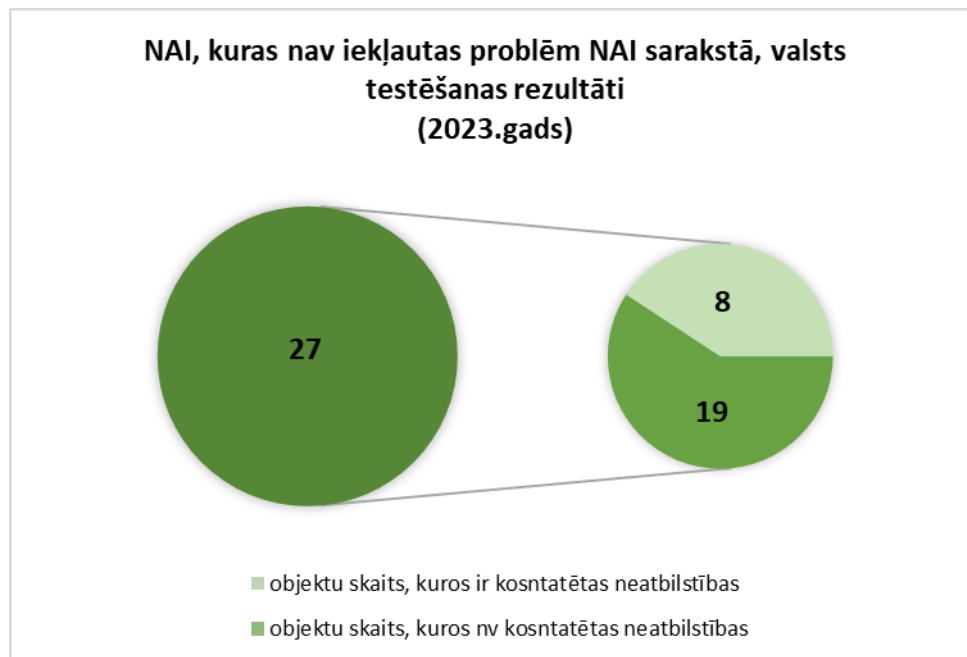
2023. gada valsts testēšanas rezultātā problēmNAI sarakstā tika iekļautas 2 NAI: *Valsts sociālās aprūpes centrs “Zemgale” NAI*, *SIA “NS Estate”*. Papildus VT tika saņemtas sūdzības par *Pāvilostas NAI* darbības ietekmi uz Sakas upi. Tādējādi 2023. gada 1. augustā problēmNAI sarakstā ir iekļautas 26 NAI, tas liecina par pozitīvu tendenci un situācijas uzlabošanos (skat.2.5.1. att.).

2.5.1. attēls

2.6. Monitoringa datu izvērtējums NAI, kuras nav iekļautas problemātisko NAI sarakstā

2.6.1. attēls

Valsts testēšana tika veikta arī vairākos objektos, kuri ir ārpus problēmNAI saraksta un tika ietverti citu iemeslu dēļ (skat. tabulu 2.6.1.).

Tabula 2.6.1. Valsts testēšanas rezultāti NAI, kuras nebija iekļautas problēmNAI sarakstā

NAI nosaukums	Valsts testēšanas iemesls	VK rezultātos konstatēti RV pārsniegumi (Jā/Nē)	Konstatējumi	Secinājumi
Latgales RVP				
Biržu ciema NAI	Pēdējā pārbaudē konstatētas neatbilstības NAI tehnoloģiskajā režīmā - notekūdeņu faktiskā izplūdes vieta neatbilst Atļaujā noteiktajai, izplūdes vieta - Podvāzes upe	Nē	<p>Izvērtējot 2023. gada VT pārskatu rezultātus, secināms, ka netipiskie laikapstākļi (augstais ūdens līmenis virszemes ūdensobjektos, plaši applūdušās teritorijas) ietekmēja gan NAI ienākušo notekūdeņu sastāvu, gan NAI darbību kopumā. NAI ieplūdē piesārņojošo vielu rādītāji neatbilst tipisku sadzīves notekūdeņu raksturojošiem parametriem. Notekūdeņu izplūdē Atļaujā noteiktie piesārņojošo vielu rādītāji nav pārsniegti.</p> <p>Izvērtējot 2023. gada Operatora testēšanas pārskatu rezultātus, secināms, ka NAI nenodrošina Atļaujai atbilstošu notekūdeņu attīrīšanu, kā arī secināms, ka piesārņojošo vielu rādītāji izplūdes vietā ir augstāki nekā ieplūdē, kas liecina par to, ka biodīķi rada notekūdeņu sekundāru piesārņojumu.</p> <p>Pārbaudes laikā tika konstatētas būtiskas neatbilstības notekūdeņu apsaimniekošanā un NAI tehnoloģiskā režīma neievērošana.</p>	Sagatavots un izdots lēmums par veicamām rīcībām neatbilstību novēršanai.
Saukas ciema NAI	Kontrole pēc NAI pārbūves, izplūdes vieta - Saukas upe	Nē	Izvērtējot 2023. gada valsts un Operatora testēšanas pārskatu rezultātus, secināms, ka netipiskie laikapstākļi (augstais ūdens līmenis virszemes ūdensobjektos, plaši applūdušās teritorijas) ietekmēja gan NAI ienākušo notekūdeņu sastāvu, gan NAI darbību kopumā. NAI ieplūdē piesārņojošo vielu	Ziņojumā par pārbaudes rezultātiem sniegti norādījumi par NAI darbības atjaunošanu. Operatoram jāatjauno NAI darbība (aerācijas kamerā ievadot aktīvas dūņas), lai Saukas ciemā tiktu

			rādītāji neatbilst tipisku sadzīves notekūdeņu raksturojošiem parametriem. Notekūdeņu izplūdē piesārņojošo vielu rādītāji nav pārsniegti. VT norāda uz gruntsūdeņu infiltrāciju kanalizācijas sistēmā.	nodrošināta vides aizsardzības prasībām atbilstoša notekūdeņu attīrīšana.
Krāslavas NAI	Notekūdeņi tiek novadīti riska ūdensobjektā (Daugava)	Jā	Izvērtējot VT ietvaros veiktās notekūdeņu testēšanas rezultātus, secināms, ka NAI izplūdē BSP ₅ , SV un Pkop koncentrācijas pārsniedza Atļaujas noteiktos limitus, kā arī NAI nenodrošina suspendēto vielu, kopējā fosfora un ŪSP atbilstošu samazinājumu (procentos). 2023. gada martā Operatora veiktā monitoringa rezultāti neliecina par neattīrīto notekūdeņu novadīšanu vidē. Tomēr, NAI nenodrošināja kopējā fosfora atbilstošu samazinājumu (procentos).	Sagatavots un izdots lēmums par veicamām rīcībām neatbilstību novēršanai. Lai kontrolētu Krāslavas pilsētas NAI darbību, VT jāturpina arī nākamajā gadā.
Vārkavas ciema NAI	Operatora veiktie testēšanas rezultāti pārsniedz MK not. Nr.34 robežvērtības, izplūdes vieta - Odzenes upe	Jā	Izvērtējot VT ietvaros veiktās notekūdeņu testēšanas rezultātus, secināms, ka NAI izplūdē BSP ₅ un suspendēto vielu koncentrācijas pārsniedza Atļaujas noteiktos limitus. Savukārt 2022. gada oktobrī Operatora veiktā monitoringa rezultāti neliecina par neattīrīto notekūdeņu novadīšanu vidē. NAI aerotenkos aktīvo dūņu nebija, NAI darbojas mehāniskajā režīmā, NAI aerotenkis ir fiziski novecojuši, biodīķi nav tīrīti.	Sagatavots un izdots lēmums par veicamām rīcībām neatbilstību novēršanai. VT jāturpina arī nākamajā gadā.
Rudzātu ciema NAI	No problēmNAI saraksta svītrotā objekta uzraudzība, izplūdes vieta - Ošas upe	Nē	Izvērtējot 2023. gada VT pārskatu rezultātus, secināms, ka netipiskie laikapstākļi (augstais ūdens līmenis virszemes ūdensobjektos, plaši applūdušās teritorijas) ietekmēja gan NAI ienākušo notekūdeņu sastāvu, gan NAI darbību kopumā. NAI ieplūdē piesārņojošo vielu rādītāji neatbilst tipisku sadzīves notekūdeņu raksturojošiem parametriem. Notekūdeņu izplūdē Atļaujā noteiktie piesārņojošo vielu rādītāji	Operatoram jāatjauno NAI darbība (aerācijas kamerā ievadot aktīvas dūņas), lai Rudzātu ciemā tiktu nodrošināta vides aizsardzības prasībām atbilstoša notekūdeņu attīrīšana.

			nav pārsniegti. Izvērtējot 2022. gada Operatora testēšanas pārskatu rezultātus, secināms, ka NAI nodrošināja Atļaujai atbilstošu notekūdeņu attīrīšanu.	
Balvu San-Tex NAI	Iekārtām 2022.gadā izveidoti jauni biodīķi, tiek plānota rekonstrukcija. Testēšana veicama, lai pārliecinātos par iekārtas darbības stabilitāti.	Nē	Izvērtējot 2023. gada VT un Operatora testēšanas pārskatu rezultātus, secināms, ka netipiskie laikapstākļi (augstais ūdens līmenis virszemes ūdensobjektos, plaši applūdušās teritorijas) ietekmēja gan NAI ienākušo notekūdeņu sastāvu, gan NAI darbību kopumā. VT norāda uz gruntsūdeņu infiltrāciju kanalizācijas sistēmā.	Iekārta nav iekļaujama problemātisko NAI sarakstā.
Krišjāņu ciema NAI	Operatora veiktie testēšanas rezultāti pārsniedz MK not. Nr.34 robežvērtības.	Nē	Izvērtējot VT iesniegtos testēšanas rezultātus secināms, ka piesārņojošo vielu rādītāji notekūdeņu ieplūdē neatbilst tipiskus sadzīves notekūdeņus raksturojošiem parametriem. Turpmāk VT ieteicams izvēlēties laika periodu, kurā paņemtie notekūdeņu paraugi dod maksimāli reprezentatīvus datus (laiku, kad nav pali, plūdi vai citi laika apstākļi, kas var būtiski ietekmēt paraugus). VT norāda uz gruntsūdeņu infiltrāciju kanalizācijas sistēmā.	Turpināt uzraudzību (VT), lai pārliecinātos par NAI darbības efektivitāti.
Rugāju ciema NAI	Operatora veiktie testēšanas rezultāti pārsniedz MK not. Nr.34 robežvērtības.	Jā	VT izplūdē SV un BSP ₅ pārsniegtas RV, kam par iemeslu, visticamāk, ir palu ūdeņu radīts notekūdeņu plūsmas pieaugums. SV netika nodrošināti Atļaujas noteiktie samazinājuma procenti. Turpmāk VT ieteicams izvēlēties laika periodu (laiku, kad nav pali, plūdi vai citi laika apstākļi, kas var būtiski ietekmēt paraugus), kurā paņemtie	Turpināt uzraudzību, lai pārliecinātos par NAI darbības efektivitāti.

			notekūdeņu paraugi dod maksimāli reprezentatīvus datus. VT norāda uz gruntsūdeņu infiltrāciju kanalizācijas sistēmā.	
Gaigalavas ciema NAI	2022.gadā atjaunota bioloģiskā attīrīšana. Testēšana veicama, lai pārliecinātos par iekārtas darbības stabilitāti.	Nē	Izvērtējot VT iesniegtos testēšanas rezultātus secināms, ka piesārņojošo vielu rādītāji notekūdeņu ieplūdē neatbilst tipiskus sadzīves notekūdeņu raksturojošiem parametriem. Tomēr turpmāk VT ieteicams izvēlēties laika periodu, kurā paņemtie notekūdeņu paraugi dod maksimāli reprezentatīvus datus (laiku, kad nav pali, plūdi vai citi laika apstākļi, kas var būtiski ietekmēt paraugus). VT norāda uz gruntsūdeņu infiltrāciju kanalizācijas sistēmā.	Iekārta nav iekļaujama problemātisko NAI sarakstā.
Vidzemes RVP				
Apes pilsētas NAI	Lai pārliecinātos par operatora veiktā monitoringa patiesumu. Iepriekš NAI bija konstatētas neatbilstības	Nē	VT rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus. Sniegti norādījumi par NAI tehnoloģiskā režīma ievērošanu.	NAI darbības traucējumus iepriekš radīja lietus ūdeņu pieplūdums un tas, ka netika ievērota darbības tehnoloģija. Veikta NAI komponentu remonts un tehniskā apkope, veikta kanalizācijas posma atjaunošana, kur tika novērota vislielākā lietus ūdeņu infiltrācija, kas ietekmēja arī NAI darbību atbilstošā režīmā. Jāturpina uzraudzība.
Gulbenes sociālā dienesta NAI	Lai pārliecinātos par operatora veiktā monitoringa patiesumu. Iepriekš NAI bija	Jā	VT konstatēti BSP ₅ , KSP, Nkop, Pkop un SV rādītāju RV pārsniegumi, turklāt izplūdē BSP ₅ koncentrācija ir augstākā nekā ieplūdē. Neattīrīti notekūdeņi novadīti no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām Dzirnauvu dīķī, Dīķa ielā 1, Gulbenē. VT norāda uz gruntsūdeņu infiltrāciju kanalizācijas	16.05.2023. Nr. 638/VI/2023 sniegta informācija par to, ka NAI MICROLAR R adresē Dīķa iela 1, Gulbene, Gulbenes novads, notekūdeņu novadīšana Dzirnauvu dīķī pārtraukta, noslēdzot izplūdes cauruli.

	konstatētas neatbilstības		sistēmā	Mazās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas darbojas kā krājrezervuārs, un notekūdeņi, kas savācās NAI ar asenizācijas mašīnu tiek nogādātas uz Gulbenes pilsētas NAI. Notekūdeņu padeve uz NAI ir nevienmērīga, kas ietekmē arī to darbību atbilstošā režīmā, papildus ietekmi rada lietus notekūdeņi. Nepieciešama uzraudzība. Izdots lēmums par veicamām rīcībām.
SIA "RŪPE" Mārupes ciema NAI	Lai pārliecinātos par operatora veiktā monitoringa patiesumu. Pārliecinātos par izdotā lēmuma izpildi un NAI darbības stabilitāti un efektivitāti.	Nē	VT rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus.	Nepieciešama uzraudzība. Norādījumos - NAI ekspluatēt tā, lai sasniegtu maksimāli iespējamo attīrīšanas rezultātu.
SIA "Madonas ūdens" Kusas NAI	Lai pārliecinātos par operatora veiktā monitoringa patiesumu un NAI darbības efektivitāti.	Nē	VT rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus.	Iekārta nav iekļaujama problemātisko NAI sarakstā.

Jaunpiebalgas ciema NAI	Lai pārlicinātos par operatora veiktā monitoringa patiesumu, uz NAI tiek novadīti SIA"Piebalgas alus" ražošanas notekūdeņi.	Nē	VT rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus.	Iekārta nav iekļaujama problemātisko NAI sarakstā.
SIA "AIBI" Lopkautuves NAI	Lai pārlicinātos par operatora veiktā monitoringa patiesumu un NAI darbības efektivitāti.	Nē	VT rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus.	Operatoram jānodrošina ieplūstošo un izplūstošo notekūdeņu kvalitātes kontrole atbilstoši atļaujas Nr. VA15IB0010 24.tabulā noteiktiem parametriem, metodēm un regularitātei. Testēšanas rezultātus pēc to saņemšanas nekavējoties iesniegt Valsts vides dienesta Vidzemes reģionālajā vides pārvaldē. Nepieciešama uzraudzība.
Zemgales RVP				
SIA LATMALT 6 nostādinātājtipa septiņi	Nepieciešams uzraudzīt, ņemot vērā 2022. gadā saņemtās sūdzības un konstatētās neatbilstības. Jāpārlicinās par uzdoto rīcību izpildi	Nē	VT rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus.	Izdoti TN AP22TN0685 (bioloģisko notekūdeņu attīrīšanas iekārtu ar jaudu 100 m ³ /dnn (cilvēkekivalentus notekūdeņus = 1667) un graudu uzglabāšanas rezervuāru būvniecība. Pirms testēšanas bija arī APP

Valsts sociālās aprūpes centrs "Zemgale"	2022. gadā saņemta sūdzība (par dūņu noplūdi). Saskaņā ar plānu nepieciešama uzraudzība.	Jā	Veicot tematisko pārbaudi par NAI „Ziedkalne” sadzīves notekūdeņu attīrīšanas darbības efektivitāti, paņemot kontroles paraugus, pārbaudes laikā tika konstatēts, ka piesārņojošo vielu BSP ₅ , Nkop un Pkop koncentrācijas izplūdē pārsniedz RV, taču konstatētie pārsniegumi nav būtiski.	29.09.2022.Lēmums Nr.226-39/2022 Norādījumi- saskaņā ar <i>B atļaujas C sadaļas 13.6.1. apakšpunktu</i> – konstatējot notekūdeņu piesārņojošo vielu emisiju pārsniegumus un avārijas gadījumus nekavējoties ziņot Pārvaldei un saskaņā ar <i>13.6.4. apakšpunktu</i> – Notekūdeņu testēšanas rezultātu kopijas 30 dienu laikā pēc pārskatu saņemšanas no akreditētas laboratorijas iesniegt Pārvaldē. Jāturpina uzraudzība. Iekļaujamas sarakstā.
SIA "DOBELES ŪDENS" Dobeles pilsētas notekūdeņu bioloģiskās attīrīšanas iekārtas Krīgeri	2022. Gadā saņemta sūdzība (par dūņu noplūdi). Saskaņā ar plānu nepieciešama uzraudzība.	Nē	Veicot tematisko pārbaudi par sadzīves notekūdeņu attīrīšanas darbības efektivitāti, paņemot kontroles paraugus, pārbaudes laikā tika konstatēts, ka piesārņojošo vielu Nkop koncentrācijas izplūdē nebūtiski pārsniedz RV.	Iekārta nav iekļaujama problemātisko NAI sarakstā.
Lielrīgas RVP				
SIA "Eko Osta"	Lai pārliecinātos par operatora veiktā monitoringa patiesumu	Nē	VT rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus. Nav konstatēti piesārņojošo vielu koncentrāciju limitu pārsniegumu.	Iekārta nav iekļaujama problemātisko NAI sarakstā.

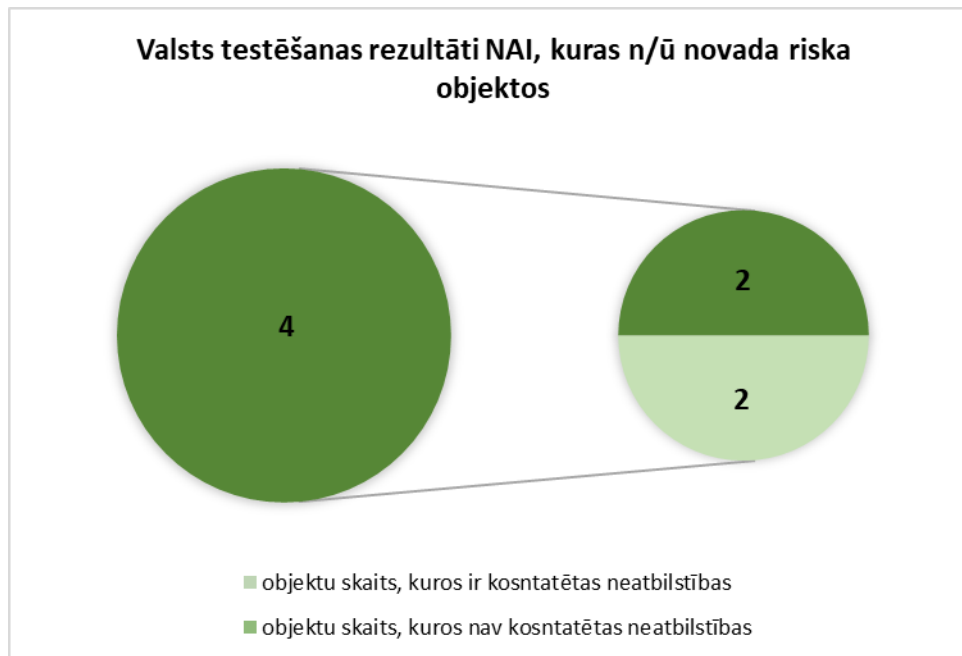
SIA "Ķekavas nami"	Lai pārlicinātos par operatora veiktā monitoringa patiesumu	Nē	VT rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus. Nav konstatēti piesārņojošo vielu koncentrāciju limitu pārsniegumu.	Iekārta nav iekļaujama problemātisko NAI sarakstā
Ogres novada pašvaldības aģentūra "Ogres komunikācijas"	Lai pārlicinātos par operatora veiktā monitoringa patiesumu	Jā	VT rezultāti apliecina, ka vidē tiek novadīti neattīrīti notekūdeņi. Operatora veiktais un Dienestam sniegtie monitoringa rezultāti piesārņojošo vielu koncentrāciju limitu pārsniegumus neuzrādīja. Piesārņojuma pieaugums notekūdeņu attīrīšanas iekārtu izplūdē ir radies, jo tika konstatēts bojājums bioloģiskajā apstrādes blokā Nr.1 – automātiskajam aizbīdnim AWK „AUMA”, kura uzdevums ir savākt peldvielas otrreizējā nostādinātājā, un atgriezt tās uz ietaišu pieņemšanas kameru. Līdz ar to, nesavāktu dūņu pārslu „pikas” pārgāžoties pār izplūdes kanāla malu nonāca izplūdes kolektorā. Operatoram tiks izdots lēmums par veicamām rīcībām neatbilstību novēršanai.	Nepieciešama uzraudzība līdz neatbilstību novēršanai.
SIA “Talsu ūdens” Ķūļciema NAI	No problēm NAI saraksta svītrotā objekta uzraudzība	Nē	VT rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus.	Nākošajā periodā uzraudzība nav nepieciešama.
SIA “Kandavas komunālie pakalpojumi” Kandavas NAI	Lai pārlicinātos par NAI darbību, jo iepriekš darbībā ir konstatētas neatbilstības. Lai pārlicinātos par operatora	Nē	VT rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus.	Nākošajā periodā uzraudzība nav nepieciešama.

	veiktā monitoringa patiesumu			
Kurzemes RVP				
PSIA "KRANTS" Lapmežciema NAI	Lai pārliecinātos par NAI darbību un operatora monitoringa patiesumu, jo NAI ir uzbūvētas jau 2021.gadā, vēl joprojām nav nodotas ekspluatācijā.	Nē	VT rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus.	NAI vēl joprojām nav nodotas ekspluatācijā, tāpēc uzraudzība ir nepieciešama.
Tukuma novada pašvaldības Engures ciema NAI	Lai pārliecinātos par operatora veiktā monitoringa patiesumu.	Nē	VT rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus.	Nākošajā periodā uzraudzība nav nepieciešama.
SIA "Ziemeļkurzeme" Dundagas NAI	Uz NAI tiek novadīti piena pārstrādes uzņēmuma notekūdeņi bez priekšattīrīšanas, bieži tiek traucēta NAI darbība. Lai pārliecinātos par NAI darbību, jo iepriekš darbībā ir	Nē	VT rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus.	Nākošajā periodā uzraudzība nav nepieciešama.

	konstatētas neatbilstības.			
SIA "NS Estate"	Lai pārliecinātos par NAI darbību, jo iepriekš darbībā ir konstatētas neatbilstības.	Jā	Notekūdeņi NAI netiek normatīvi attīrīti - BSP ₅ , ŪSP, Nkop un SV koncentrācijas izplūdē vairākkārtēji pārsniedz atļaujā limitētās koncentrācijas. Nepietiekoši attīrītu notekūdeņu novadīšana apkārtējā vidē, rada draudus virszemes ūdeņu kvalitātei.	Izdots lēmums par piespiedu izpildi par atļaujas nosacījumu neievērošanu. Iekļaujams problemātisko objektu sarakstā.

2.7. Monitoringa datu izvērtējums NAI, kuras attīrītos notekūdeņu novada riska ūdensobjektā (MK 31.05.2011. noteikumi Nr. 418)

2.7.1. attēls

Īpaša vērība tika pievērsta iekārtām, kuru izplūde ir riska ūdensobjektos (tajos esošo ūdeņu kvalitātes saglabāšana jau rada bažas). Šo ūdensobjektu saraksts ir noteikts Ministru kabineta noteikumu Nr.418 “Noteikumi par riska ūdensobjektiem” 1.pielikumā.

Iekārtu darbībā, kurām izplūde ir riska ūdensobjektos, testēšana uzrādīja gan atbilstošas attīrīšanas rezultātus (Balvu San-Tex NAI, SIA “RŪPE” Mālpupes ciema NAI), gan rezultātus, kuri būs par pamatu turpināt pastiprinātu objektu uzraudzību (skat. 2.7.1.att. un 2.7.1 tab.). Balvu pansionāta NAI jau iepriekš tika izdoti lēmumi par veicamajām rīcībām, sniegti norādījumi par notekūdeņu attīrīšanas efektivitātes uzlabošanu un NAI tehnoloģiskā režīma ievērošanu. Jāpiemin arī fakts, ka izvērtējot 2023. gada valsts un Operatora testēšanas pārskatu rezultātus, secināms, ka netipiskie laikapstākļi (augstais ūdens līmenis virszemes ūdensobjektos, plaši applūdušās teritorijas) ietekmēja gan NAI ienākušo notekūdeņu sastāvu, gan NAI darbību kopumā.

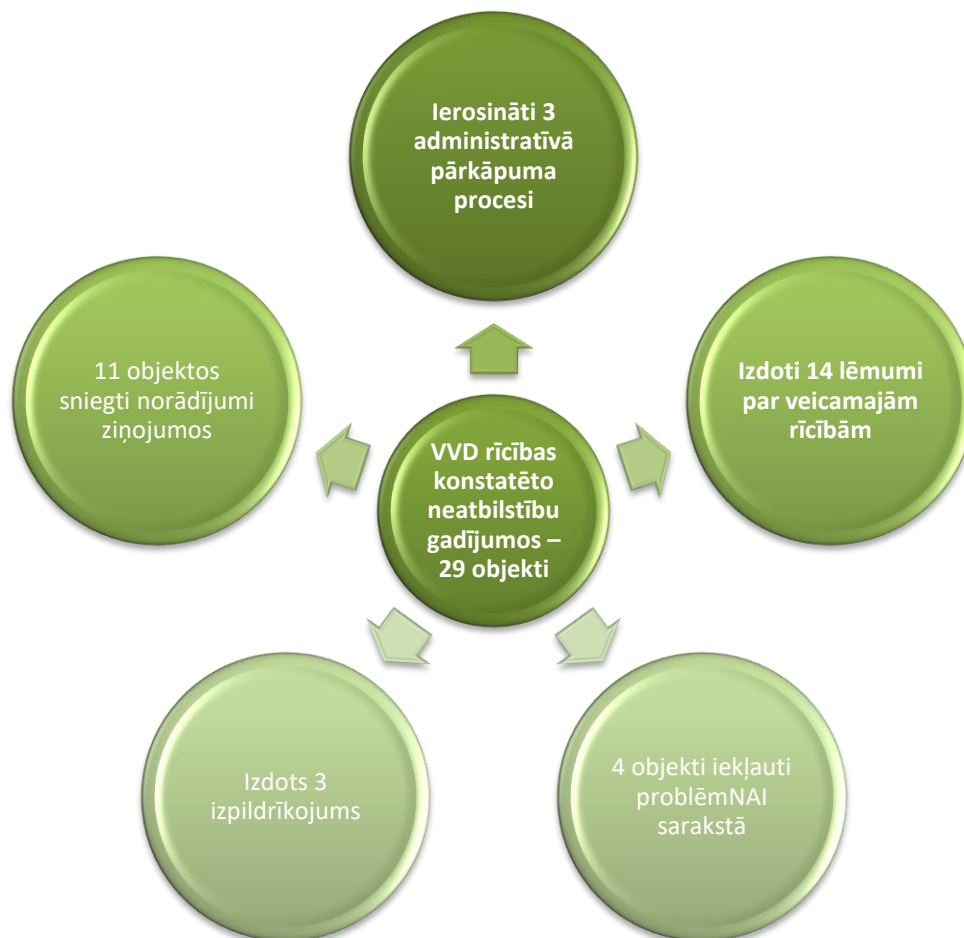
Tabula 2.7.1.Valsts testēšanas rezultātu izvērtējums NAI, kurās notekūdeņu izplūde ir riska ūdensobjektā

NAI nosaukums	Riska ūdensobjekts	VK rezultātos konstatēti RV pārsniegumi (Jā/Nē)	Secinājumi
Krāslavas NAI	Daugava	Jā	Izvērtējot valsts kontroles ietvaros veiktās notekūdeņu testēšanas rezultātus, secināms, ka NAI izplūdē BSP ₅ , SV un Pkop koncentrācijas pārsniedza Atļaujas noteiktos limitus, kā arī NAI nenodrošina suspendēto vielu, kopējā fosfora un ŪSP atbilstošu samazinājumu (procentos). 2023. gada martā Operatora veiktā monitoringa rezultāti neliecina par neattīrīto notekūdeņu

			<p>novadīšanu vidē. Tomēr, NAI nenodrošināja kopējā fosfora atbilstošu samazinājumu (procentos).</p> <p>Krāslavas NAI ar projektēto jaudu 2100 m³/dnn, tādējādi minēto objektu var raksturot, kā objektu ar ievērojamo ietekmi uz vidi (n/ū tiek novadīti Daugavā)</p> <p>Nemot vērā augstāk minēto, Operatoram tika sagatavots un izdots lēmums par veicamām rīcībām neatbilstību novēršanai.</p>
Balvu pansionāta NAI	Balvu ezers	Jā	<p>Valsts testēšanā konstatēti BSP₅, KSP, Nkop, Pkop un SV rādītāju RV pārsniegumi. Valsts testēšanas rezultātītšķiras no operatora veiktā monitoringa, kurā neatbilstības netika konstatētas. Veicama atkārtota valsts testēšana. 2020.,2021.,2022.,2023. gadā izdoti lēmumi par veicamām rīcībām. Nepieciešama turpmākā NAI uzraudzība. Sniegti norādījumi par notekūdeņu attīrīšanas efektivitātes uzlabošanu un NAI tehnoloģiskā režīma ievērošanu.</p>
Balvu San-Tex NAI	Bolupe	Nē	<p>Izvērtējot 2023. gada VT un Operatora testēšanas pārskatu rezultātus, secināms, ka netipiskie laikapstākļi (augstais ūdens līmenis virszemes ūdensobjektos, plaši applūdušās teritorijas) ietekmēja gan NAI ienākušo notekūdeņu sastāvu, gan NAI darbību kopumā.</p> <p>VT un Operatora veiktajā monitoringā notekūdeņu izplūdē piesārņojošo vielu rādītāji netika pārsniegti.</p> <p>VT norāda uz gruntsūdeņu infiltrāciju kanalizācijas sistēmā</p>
SIA "RŪPE" Mālupes ciema NAI	Pededzes upe	Nē	<p>VT rezultāti apliecina Operatora veiktā monitoringa rezultātus.</p>

2.8. VVD veiktās rīcības konstatēto neatbilstību gadījumā

2.8.1.att.

Testēšanas rezultāti un pārbaudēs konstatētais bija par pamatu inspektoru rīcībām procesu tālākai virzībai, kas atspoguļots 2.8.1.attēlā. 29 operatoriem, kuru iekārtu darbībā ir konstatētas neatbilstības, ir sniegti rakstiski norādījumi. Konstatējot būtiskus pārkāpumus, 3 iekārtu operatoriem – SIA LATMALT NAI, Rankas ciema NAI un Trikātas NAI, ir uzsākti administratīvā pārkāpuma procesi. Divpadsmit operatoriem ir sagatavoti lēmumi par veicamajām rīcībām NAI darbības uzlabošanai – Balvu pansionāta NAI, Žīguru ciema NAI, Rankas ciema NAI, Trikātas NAI, Līvberzes NAI, Elejas NAI, Vandzenes pagasta komunālās saimniecības kooperatīvā sabiedrība „Centrs” Vandzenes ciema NAI, Biržu ciema NAI, Krāslavas NAI, Vārkavas ciema NAI, Gulbenes sociālā dienesta NAI, Valsts sociālās aprūpes centrs "Zemgale", Ogres novada pašvaldības aģentūra "Ogres komunikācijas", SIA "NS Estate". Par iepriekš noteikto rīcību neizpildi Nākotnes ciemata NAI, Līvberzes NAI un Elejas NAI operatoriem ir izsniegti izpildrīkojumi. Testēšanas rezultāti bija pamats 4 iekārtu iekļaušanai problēmNAI sarakstā.

[3] Secinājumi

- 3.1. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbības efektivitātes VT noritēja sekmīgi, nodrošinot 95 notekūdeņu paraugu ņemšanu un testēšanu 48 NAI visos reģionos. Vienā NAI nebija iespējams paņemt paraugus (SIA "Vajars" NAI Saldus novada Zīrņu pagastā), jo iepildē nebija notekūdeņu.

- 3.2. Salīdzinot VT rezultātus ar Atļaujās noteiktajām piesārņojošo vielu robežvērtībām NAI izplūdē, kā arī Atļaujā limitētajiem piesārņojuma samazinājuma procentiem, konstatēts, ka 31 (65% no 48 NAI) NAI VVD veiktie kontrolmērījumi uzrāda iekārtu darbības atbilstību vides aizsardzības prasībām, bet 18 (35% no 48 NAI) NAI – nenodrošina atbilstošu attīrīšanu.
- 3.3. Operatoru veiktā monitoringa ietvaros konstatēto neatbilstību īpatsvars šogad ir 11% no visiem testējamajiem rādītājiem (25 gadījumi no 229 paraugiem), bet VT – 21% (52 gadījums no 240 paraugiem), kas joprojām ir 2 reizes vairāk nekā operatoru veiktajā monitoringā no VT ietvaros konstatētajām neatbilstībām, taču kopumā veido pozitīvu tendenci salīdzinot ar iepriekš veiktajiem mērījumiem. Vienlaikus jāsecina, ka
- VT ir efektīvs rīks, lai identificētu NAI darbības neatbilstības;
 - RVP arvien precīzāk piemēro atlasē kritēriju, nosakot objektus VT.
- 3.4. VT rezultāti uzrādīja vairāk piesārņojošo vielu koncentrāciju pārsniegumu vai notekūdeņu attīrīšanas pakāpes nesasniedzšanu nekā operatora veiktais monitorings, saglabājoties iepriekšējās testēšanās konstatētajai tendencei.
- 3.5. Saglabājoties datu neatbilstības tendencei, ir novērojams, ka pieaug operatora veiktā monitoringa ietvaros konstatēto neatbilstību īpatsvars no VT ietvaros konstatētajām neatbilstībām.
- 3.6. Objektīvai situācijas izvērtēšanai, atkārtoti VT tika veikta 16 objektos, kuros bija šaubas par operatora veiktā monitoringa patiesumu. 7 objektos VT rezultāti sakrita ar operatoru iesniegto informāciju, bet 8 objektos – tomēr atšķīrās, šīs NAI paliks pastiprinātas VVD uzraudzības lokā. Vienā no objektiem operatora veiktā monitoringa rezultāti uzrādīja pārsniegumu, taču VT rezultāti nē (Biržu NAI). Iespējams, ka šajā gadījumā VT datu objektivitāti ietekmēja augstie palu ūdeņi.
- 3.7. 2023. gada VT rezultātā problēmNAI sarakstā tika iekļautas 2 NAI: *Valsts sociālās aprūpes centrs "Zemgale" NAI, SIA "NS Estate"*. Papildus VT tika saņemtas sūdzības par *Pāvilostas NAI* darbības ietekmi uz Sakas upi. Ņemot vērā VT rezultātus un saņemto sūdzību, tika izveidots aktuālais problēmNAI saraksts, 2023.gada 1.augustā sarakstā ir iekļautas 26 NAI (2022.gadā bija 28 NAI), tas kopumā liecina par pozitīvu tendenci un situācijas uzlabošanos (ProblēmNAI sarakstu skat. ziņojuma pielikumā).
- 3.8. Ņemot vērā VT rezultātus, kā arī vērtējot inspekciju rezultātus, no problēmNAI saraksta 2023.gadā tiek svītroti 4 objekti – *Sutru ciema NAI, Limbažu pilsētas NAI, SIA „Ceplīši” NAI, AS "Olaines ūdens un siltums" NAI*.
- 3.9. Atkārtotu VT ieteicams veikt NAI, kurās VVD veiktais monitorings atšķiras no operatora veiktā monitoringa - Krāslavas NAI, Vārkavas ciema NAI, Balvu pansionāta NAI, Līgatnes NAI, SIA "Entalpija 2" Turaidas ciema NAI, Ogres novada pašvaldības aģentūra "Ogres komunikācijas", SIA "Kuldīgas maizes ceptuve", SIA "Kuldīgas ūdens" Gudenieku NAI.
- 3.10. VT tika veikta 4 NAI, kurās notekūdeņi pēc attīrīšanas ieplūst riska ūdensobjektos (MK 31.05.2011. noteikumi Nr. 418), divās no tām VT konstatēti piesārņojošo vielu Atļaujās noteikto robežvērtību pārsniegumi (Balvu pansionāta NAI - izplūde Balvu ezerā un Krāslavas NAI - izplūde Daugavā).
- 3.11. VT indikatīvi iezīmē objektus/operatorus, kuros nepieciešama pastiprināta situācijas uzraudzība: Balvu pansionāta NAI, Žīguru ciema NAI, Rankas ciema NAI, Lizuma ciema NAI, PKS "Straupe" NAI, Līgatnes NAI, Trikātas NAI, Nākotnes ciema NAI "Nākotne", SIA "Vajars" NAI, Kazdangas ciema NAI, Vandzenes pagasta komunālās saimniecības kooperatīvā sabiedrība „Centrs” Vandzenes ciema NAI.
- 3.12. VT programma nodrošina VVD ar objektīvu informāciju par NAI darbības kvalitāti. Pastiprināta NAI uzraudzība, pamatojot to ar analītiskiem mērījumiem, ir priekšnoteikums precīzu rīcību noteikšanai situācijas pakāpeniskai uzlabošanai.
- 3.13. Ņemot vērā 2023. gada pavasara palu laikā netipiski augsto gruntsūdens līmeni (piemēram, Latgalē 2023.gada pavasarī tika sasniegts 2013.gada pavasara plūdu līmenis), VT ietvaros, salīdzinot

ieplūstošo un izejošo notekūdeņu kvalitāti raksturojošus radītājus, tika konstatēta vēl viena aktuālā notekūdeņu apsaimniekošanas problēma, kuru neatrisinot, ilgtermiņā nav iespējams nodrošināt stabilu un efektīvu NAI darbību. Proti, virknē NAI tika konstatēts, ka ieplūstošo notekūdeņu kvalitāti raksturojošie parametri ir zemāki nekā izejošie parametri. Minētie VT rezultāti norāda uz gruntsūdeņu infiltrāciju kanalizācijas sistēmā (Saukas ciema NAI, Balvu San-Tex NAI, Krišjāņu ciema NAI, Rugāju ciema NAI, Gaigalavas ciema NAI).

Ziņojumu sagatavoja Kompetenču centrs notekūdeņu apsaimniekošanas jomā.